

Sulev Nõmmik, napsi- ja naljamees ning väga haavatav inimene

Marvi Taggo

<http://elutark.delfi.ee/malestus/sulev-nommik-napsi-ja-naljamees-ning-vaga-haavatav-inimene?id=73390805>

11.01.2016

Sulev Nõmmik oma 60. sünnipäeval. Eesti Teadeteagentuur/Eesti Rahvusarhiivi Filmiarhiiv

11. jaanuaril 2016 saanuks lavastaja, näitleja ja estraadikoomik [Sulev Nõmmik](#) 85aastaseks. Nõmmik esineb tänaseni ekraanil filmide "Mehed ei nuta" (1968) ja "[Siin me oleme](#)" (1978) näitleja ja lavastajana. Koos Enn Vetemaaga kirjutas ta ka nende filmide käsikirjad.

1970.–80. aastatel ilmus Nõmmik Kärna Äрни või Uduvere Ärnina iga nädal kuulajate ja vaatajate ette, 1974. aastast alates raadiosaates „Tere hommikust, põllumehed“ ja hiljem Eesti kõigi aegade vaadatuimas telesaates „Reklaamiklubi“.

„Reklaamiklubil“ oli parematel päevadel ligikaudu miljon vaatajat ehk seda vaatasid kõik n-ö pead kandvad eestlased. Kui näitleja on nii populaarne ja teda teab iga inimene, tekitab see paratamatult kahtlusevirvendusi, kadedust ja halvustamist. Päril paljude kriitikute arvates vahetas Nõmmik oma ande peenrahaks ja tema filmid olid tühised. Huumoriklassikuks sai ta alles pärast surma. Sulev Nõmmik lahkus meie seast 61aastasena 28. juulil 1992. aastal Saaremaal kontserttuuri ajal.

Näitleja [Lia Laats](#) on rääkinud, et Nõmmiku filmid, kus tema kunagi mängis ja „Siin me oleme“ Kohviveskina filmiajalukku läks, tundusid talle esialgu sisult väheütlevad, aga mida enam ta neid hiljem vaatas, seda huvitavamaks need muutusid. Nüüd juba palju aastaid jätab huumorimeister nii teatris kui ka telefilmides järelejäetud kaugele maha...

Kes oli Sulev Nõmmik kodus?

"Kui palju ta selle 33 aasta jooksul, kui me abielus olime, üldse sai kodus olla?" küsib abikaasa Aili Nõmmik, kes töötas siis Eesti Televisioonis ja hiljem Draamateatri riidehoius. "Ka nendel suvetuuridel, kus ma kaasas olin, naersime sõidu ajal ikka rohkem Vello Viisimaa nalju. Sulev istus ees autojuhi kõrval ja jälgis teed. Ja kui naer liiga suureks läks, vaatas üle õla. Kui me Saaremaale elamise saime ja meil külalised käisid, mina ei tea, millest seal räägiti, sest mina võtsin külalisi vastu, tegin süüa ja kandsin toitu ette. Aga seda mäletan televisiooniajast, et kui Nõmmik telemajja tuli, pruukis tal sõrm püsti tõsta, kui Alice Talvik juba naeris. Ega Sulev Nõmmiku abikaasa polnud kerge olla, sest ükskõik kuhu me koos läksime, kasvõi laulupeole, ei hoolinud ma sugugi nii suurest tähelepanust, mis meile paratamatult osaks sai."

Aili ja Sulevi tütar Tiia-Mai Nõmmik elab Saaremaal ja on tagasihoidlik nagu ta ema Aili. Tiia-Mai räägib, et elu lõpuperioodil oli isa juba haiglane ja väsinud, aga kui neile tulid külalised, siis ta lausa pritsis vaimukusi. "Siis ma sain selgeks, miks isa mu emale meeldima hakkas – ta oli ju nii vaimukas mees. Loomult olnud isa isegi depressiivne inimene, aga see pole justkui juubelijutt ... Ega kõik peagi kogu aeg olema päikesepoisid. Isale meeldis kalal käia, kala suitsutada. Üksinda olla talle ei meeldinud, meil käis alati palju külalisi."

Tiia-Mai Nõmmik oli teatri laps, kes isaga teatris kaasas käis. Ta on filoloog, töötab lepingulise tõlkijana ja tõlgib inglise keelest eesti keelde muu hulgas telesarja „Downton Abbey“. Tiia-Mai ütleb, et ajakirjandus on tahtnud mustmiljon korda intervjuud, eriti Nõmmiku 80. sünnipäeva aastal, aga nemad emaga on tagasihoidlikud.

Sulev Nõmmik oli tõesti vaimukas mees. Ta polnud kuigi pikka kasvu, aga kasutas ära oma nõõ sisemist pikkust ja tegi enda kulul nalja sihvakate baleriinidega, kes talle eriti meeldisid. Nõmmik haaras baleriini embusse ja küsis: "Mäletad, kui ma veel pikk ja brünett olin ja sa olid minusse armunud?" Koridoris või teatri puhvetis, kus oli enamasti palju pealtvaatajaid, küsis Nõmmik pikka kasvu kooridaami käest, kuidas seal üleval ka ilm on.

Sulev Nõmmik ise ütles enda kohta, et tema on estoonlane, pärit Estonia teatrist, kus talle alates 15. eluaastast anti tööraamat ja kus tema ametiks sai mimansartist ehk teisisõnu antiikmööbel.

"Seisin Estonia teatri laval seitsmendas reas vasakult teine ja hoidsin kepi otsas hiina laternat," on Nõmmik meenutanud.

Noor ja "kandev" artist sooritas nii oma esimese ülesande ja sai varsti ka teise. See oli vastutava kandlemängija osa balletis "Kalevipoeg". Balletipedagoogi ja varieteemeistri Kalju Saarekese ütluste järgi sattuski Nõmmik balletikooli poolvägisi. "Ei usu, et see samm asjatu oli," rääkis tollal Kalju Saareke. "Meenutame kasvõi endise "Kalevipoja" esimest vaatust. Aasta oli 1948 ja lava balletiartiste täis tuubitud, üks tuntum kui teine. Aga publik saalis vaatas ainult ühte ja see oli kännu otsas istuv kandlemängija Sulev Nõmmik. Järelikult oli tegemist isiksusega."

Nõmmiku kolmas roll oli Senka "Rahutus õnnes". Operett tõi talle elurõõmu juurde. Kuigi balletikool ajas tema selja sirgeks ja põhiolemuselt oli ta karaktertantsija, valis Nõmmik raskema tee ja läks Leningradi näitejuhtimist õppima. Nii kandis ta ka oma mõttepäevikusse sisse: assistent-näitejuht, lavastaja, stsenaarist ja ballettmeister.

Enda maandamiseks kulutab mõni end halastamatult. Sulev Nõmmik istus Kuku klubis, süütas ühe suitsu teise järel ja trummeldas laual kolme tuletikuga. Laubal kuklast ette lükatud juuksesalk, see nii nõmmikulik soeng, mille alt seirasid isevärki leekivad lavastaja silmad.

Üdini töökas, otsis ta tüki "naela" juba ammu enne uue lavatüki algust: teatri koridoris, laval, lava taga ja puhvetis. Tollal käis Kuku klubis n-ö lavastajate brigaad, kuhu kuulusid vanad sõbrad dirigent Ülo Raudmäe, helilooja Ülo Vinter, näitleja Vello Viisimaa ja kirjanik [Enn Vetemaa](#), kes kõik koos Nõmmikuga seda "naela" otsisid.

Sulev Nõmmiku sünnipäevapeod olid alati osavõtumaksuta. Kolleegid käisid talle akna all laulmas. Ta kostitas külalisi lahkesti. Ühele sünnipäevale ilmus hilinenult [Eri Klas](#). Pidu oli selleks kellaks juba lõppemas, aga vaagnad vee kuhjaga toite täis. Nõmmik andis Klasile silmukausi ja ütles, et söögu ära. Ja Eri sõigi terve kausitäie silmusid ära.

"Nõmmik oli napsi- ja naljamees ja seejuures väga haavatav inimene, kui kriitika ei olnud tema suhtes abistav," iseloomustab teda estoonlyane, koloratuursopran ja vokaalpedagoog [Anu Kaal](#). "Lavastaja Nõmmik tegi kõike südamega ja püüdis alati kõige paremat. Sulev oli lavastajana väga inimlik ja arusaaja. Tal oli ideid ja tal oli alati oma nägemus." Nõmmikut kannustas teatrimee veendumus, ta tahtis olla tõsiseltvõetav lavastaja ja käis vahel kõige vastuolulisemat ja keerulisemat rada.

Ooperisse suhtus Nõmmik väikese muigega. Võib-olla tundus ooper naljamehe vaatevinklist võetuna natuke elukauge ja teatraalne. Ka Panso ütles, et ta ei saa ooperist aru. Aga kui Kalju Karask ükskord Nõmmiku käest küsis, kuidas tema külalis-Mimi "Boheemis" meeldib, ütles Nõmmik pausi järel: "Mimi on hirmsasti haige." Ja kõik. Kui kolleegid küsisid, mida Nõmmik ooperi ajal teatris teeb, viskas Nõmmik nalja, et on valveartist. Et kui Hendrik Krummil või Kalju Karaskil (mängis Nõmmiku filmis „Mehed ei nuta“ seda ujuvat tenorit) millegipärast laval hääli ära läheb, laulab tema edasi. Või kui Tiit Härm enam tantsida ei saa, tantsib tema edasi Kalevipoega. Aga Nõmmik võis ka ooperietendusest või balletist inspiratsiooni saada, leida uue tegelaskuju oma telesaate jaoks. Lavastaja Nõmmik ei puudunud kunagi. Ta ei teadnud, mis on "sinine leht". Vähemasti seda ei mäletata. Tõsi küll, tööhoos, eriti esietenduse eel, haaras meest mõnikord kolmiknärvipõletik. Ka selle pööras Nõmmik naljaks. Ta sidus sooja salli ümber pea nagu india turbani ja ütles, et koondab sel moel oma mõtteid.

Kilde filmist „Mehed ei nuta“

Endel: Kurat, jällegi see sama sara!

Endel: Sanatoorium see on puhkus, baar, naised, muusika! Mina olen täiesti terve mees ja tahan seda kõike saada!

Ervin: Ma nõuan viivitamatult, et see loom... et see loom pandaks lühema keti otsa. Kas sa tead... Kas sa tead... Kas sa tead, ma olen nii kuradi endast välja viidud! Kas sa tead, ma olen nii viimase piirini viidud, et ma... et ma... et ma... et ma teeks 25 grammi konjakit. Sa... Sa kuradi lammas, ma ütlen.

Leo: Andestust, aga lammas konsumeeris meie apellatsiooni.

Ants: ... et meie ei võta suu sisse teie poolt pakutavat toitu ega maga silmatäitki teie poolt pakutavat und ja igatahes, ööbime väljas!

Endel: Nad panevad su kinni!

Ervin: ...need on mul kindlad haigused. Peale selle teevad mulle veel muret seedimine, kops, süda, magu ja põrn.

Endel: Teil peab raudne tervis olema.

Ervin: Kuidas nii?

Endel: No, et sellele kõigele vastu peate.

Ants: Põgenemine, igatahes, kuid mitte paaniline, vaid organiseeritud.

Endel: Mis see on?

Ants: Ankrukivi, praami jaoks.

Endel: Tahate parve põhja lasta või?

Lia: See saar ei olegi saar.

Ervin: Oooi, kui tore.

Lia: See on rohkem poolsaare moodi saar. See pole mitte päris poolsaar aga noh nii nagu poolsaar.

Endel: Ma tänan Teid selle väga maitsva kotleti eest. See on väga hea, et te paneerisite neid just riivsaiaaga. Kui kristalselt aus olla, siis ma jääksin siia saarele päriselt. Aga ainult koos teiega. Uu... Need veetlevad käekesed. Need oskavad valmistada nii maitsvaid asju.

Sophie: Muide, suudeldes daami kätt, ei tõsteta mitte kätt, vaid langetatakse pea.

Endel: Ah sa kurat! Minu elulaulul on ilusaid salme olnud, aga refrääniks jääte alati teie.

Ervin: Aga kas on õige just täna sõita, võiks edasi lükata.

Endel: Miks?

Ervin: No sellise tormiga.

Endel: Kus see torm teil on?

Ervin: Aga kui tuleb?

Endel: Siis upume ära!

Ervin: Teie ka upute?

Endel: Jah, upun küll!

Ervin: See on väga hea, siis teine kord olete ettevaatlikum!